बजार अवलोकन ७०

असोज, २०७१†

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रुपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम– खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली

कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र

उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

मुख्य बुँदाहरु

- ***हिउँदको मौसम सुरु भए पश्चात वर्षे बाली भित्र्याइदैं, सडकहरुको पहुँचमा सुधार र आपूर्ति अवस्था सूचारु भएको हुनाले २०७१ असोज महिनामा नेपालभर १२ बजारहरुमा अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरु सापेक्षिक रुपमा स्थिर रहेको पाइयो ।***
- ***२०७१ असोज महिनामा समग्र स्फीतिदर ७.५ प्रतिशत भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको स्फीतिदर १०.६ प्रतिशतमा उच्च रहनुका साथै निम्न खाद्य वस्तुहरुको उच्च स्फीतिदर कायमै रहयो: तरकारी (२०.० प्रतिशत), फलफुल (१४.३ प्रतिशत), अन्नहरु (१०.६ प्रतिशत) र दुध तथा दुधजन्य उत्पादन***

राष्ट्रिय रुपमा बजारको अवस्था

मूल्य

२०७१ असोज महिनामा देशभर अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरुले मिश्रित प्रवृति (trend) देखाए । मासिक रुपमा मोटा चामलको मूल्य १.५ प्रतिशतले बृद्धि भयो भने गहुँको पिठोको मूल्य ०.२ प्रतिशतले न्यून रुपमा घट्यो । मास र मुसुरो मूल्य क्रमश: ०.३ र ०.६ प्रतिशतका दरले न्यून रुपमा बृद्धि भयो भने भटमासको तेल र कुखुराको मासुको मूल्य क्रमश: ०.९ र २.८ प्रतिशतले घट्यो । यद्यपि, रातो आलुको मूल्य ३.३ प्रतिशतले बढ्यो । तीन महिना अगाडीको तुलनामा भटमासको तेल र कुखुराको मासु वाहेक प्राय मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए । यसैगरी, गत वर्ष सोही समयको तुलनामा प्राय मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए (भटमासको तेल वाहेक) ।

क्षेत्रीय बजारहरुमा मूल्यहरुले राष्ट्रिय औसत भन्दा केही भिन्न प्रवृति देखाए । जस अन्तर्गत, सम्पूर्ण बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्यले बढ्दो प्रवृति देखायो र गहुँको पिठोको मूल्यले अपवादस्वरुप तराइका बजारहरुमा घट्दो प्रवृति देखायो भने अन्य सम्पूर्ण बजारहरुमा यसको मूल्य स्थिर रहयो । काठमाडौं र पोखराका मुख्य उपभोक्ता बजारहरुमा मुसुरोको मूल्यले बढ्दो प्रवृति देखायो भने तराइका बजारहरुमा यसको मूल्य स्थिर रहयो र सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरुमा यसले घट्दो प्रवृति देखायो ।

गत एक महिनामा उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा नियमित रुपमा अनुगमन गरिएका बिर्तामोड, काठमाडौं, बुटवल, सुर्खेत र धनगढीका पाँच ठूला बजारहरुमा थोक मूल्यहरुले मिश्रित प्रवृति देखाए । कालीमाटी फलफुल तथा तरकारी बजारमा गत एक महिनामा अनुगमन गरिएका प्राय तरकारीको थोक मूल्यहरुले मौसमी रुपमा हुने उच्च उतारचढाव देखाए: तिते करेला, घिरौंला, बन्दा, रामतोरीया र मूला को आपूर्तिमा कमी आउनाले मूल्यमा ९ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले बृद्धि भयो भने स्कुस, काउली, घ्यू सीमी र फर्सीको मूल्य १० प्रतिशत भन्दा बढीका दरले घट्यो ।

नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार समग्र उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (CPI) २०७१ असोज महिनामा २१०.७ भयो, जुन मासिक रुपमा ०.८ प्रतिशतले बृद्धि हो । CPI मा वार्षिक स्फीतिदर ७.५ प्रतिशतले बृद्धि भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको CPI २६१.२ मा कायम रहयो, जुन मासिक रुपमा ०.५ प्रतिशतले बृद्धि हो तर वार्षिक रुपमा भने १०.६ प्रतिशतले बृद्धि हो; अन्य विभिन्न खाद्य वस्तुहरुको CPI ले वार्षिक रुपमा उच्च बृद्धि देखाए; तरकारी (२०.० प्रतिशत), फलफुल (१४.३ प्रतिशत), अन्नहरु (१०.६ प्रतिशत) र दुध तथा दुधजन्य उत्पादनहरु (१०.५ प्रतिशत) । गैह्र खाद्य वस्तुहरु र सेवा सम्वन्धि CPI १७४.८ भयो, जुन मासिक रुपमा ०.९ प्रतिशतले र वार्षिक रुपमा ४.९ प्रतिशतले बृद्धि हो ।

आपूर्ति

हिउँद याम सुरु भए पश्चात सडकहरुको पहुँचमा बृद्धि आई यातायात सेवाहरु सुचारु भएको हुनाले देशभर आपूर्ति अवस्था सामान्य रहेको छ । NeKSAP क्लस्टर र जिल्ला संयोजकहरुका अनुसार, कोशी नदीको घुर्मी र जयरामघाट क्षेत्रमा फेरी (ferry) सेवा सन्चालनमा आइ नसकेको हुनाले खोटाङ, ओखलढुङ्गा र सोलुखुम्बु जिल्लामा आपूर्ति पूर्ण रुपमा सुरु भएको छैन ।

पूर्वानुमान

वर्षे बाली भित्र्याइको, बजारहरुमा खाद्य वस्तुहरुको आपूर्तिमा बृद्धि र हालै इन्धन (पेट्रोल, डिजल) को मूल्यमा आएको कमीले यातायात लागत स्थिर राख्नमा मद्दत पुऱ्याउने हुनाले आउँदो महिनामा प्राय खाद्य वस्तुहरुको मूल्य स्थिर रहने वा घट्ने अनुमान छ ।

गत वर्षको तुलनामा धानको उत्पादन सामान्य वा सामान्य भन्दा न्यून रुपमा कम हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

मासीक रुपमा मुख्य वस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्याधिक परिवर्तन

वस्तुहरु	मूल्य ने रु/ केजि, लि	१ महिनाको परिवर्तन (%)	अवलोकन
तीते करेला, घिरौंला, बन्दा, रामतोरीया र मूला	विभिन्न	> ९	मौसमी रुपमा उत्पादन रित्त हुने समय सुरु भएको हुनाले आपूर्तिमा कमि ।
पेट्रोल, डिजल र मट्टितेल	विभिन्न	>-१.६	विश्व बजारमा कच्चा तेलको मूल्यमा कमी आएको ।

१२ महिनाको औसत मूल्य *

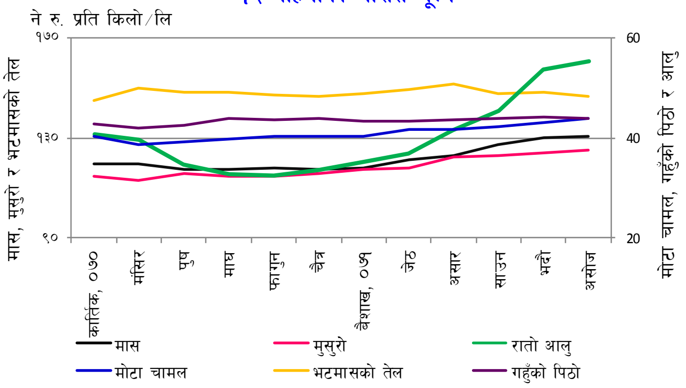

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

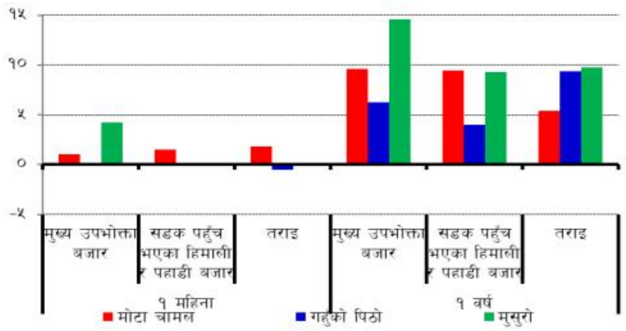

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतय ठेगाना **http://www.sites.google.com/site/nefoodsec** मा हेर्न सकिनेछ ।

† मूल्यहरु २०७१ असोज महिनाको मूल्य सँग सम्बन्धित छन् ।

* मूल्यहरु यस प्रतिवेदनको पछाडी पट्टी दिईएको बजारहरुबाट लिइएको हो । तर *सडक नपुगेका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु* यसमा समावेश छैनन् ।

** मूल्य परिवर्तन यस प्रतिवेदनमा भएका सम्पूर्ण बजारहरुसंग सम्वन्धित छन् ।

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली
Nepal Khadhya Surakshya Anugaman Pranali (NeKSAP)
Nepal Food Security Monitoring System

मुख्य खाद्य बस्तुहरुको खुद्रा मूल्य- असोज, २०७१

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१ वर्ष
मुख्य उपभोक्ता बजार								
काठमाडौं	मोटा चामल	४५.०	०.०	०.०	१२.५	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	०.०	१२.५	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३५.०	-६.९	-८.२	-५.६	▼	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८०.०	-५.१	-२४.३	०.०	▼	▼	▶
	तोरीको तेल	१६५.०	-१.२	-१.२	-१.२	▶	▶	▶
	मास	१२३.०	-१.६	-१.६	५.१	▶	▶	▶
	मुसुरो	१२०.०	-४.(०	-४.०	१२.१	▶	▶	▶
	आलु	७२.०	२.९	३०.९	७५.६	▶	▲	▲
पोखरा	मोटा चामल	४८.०	२.१	०.०	६.७	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३५.०	-३.६	-३.६	-११.८	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३२०.०	३.२	३.२	१४.३	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	-६.७	-६.७	१२.३	▼	▶	▶
	मुसुरो	१३५.०	१२.५	१२.५	१९.५	▲	▲	▲
	आलु	५५.०	-८.३	-८.३	५७.१	▼	▲	▲
क्षेत्रीय तराई बजार								
बिराटनगर	मोटा चामल	४५.०	०.०	१२.५	१२.५	▶	▲	▶
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	-४.८	१४.३	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३०.०	०.०	-३.७	-७.१	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८०.०	-१२.५	-१२.५	१.८	▼	▼	▶
	तोरीको तेल	१६५.०	०.०	०.०	-२.९	▶	▶	▶
	मास	१३५.०	०.०	१२.५	२६.२	▶	▲	▲
	मुसुरो	१३०.०	४.०	८.३	२१.५	▶	▶	▲
	आलु	६०.०	१३.२	५०.०	७१.४	▲	▲	▲
बिरगंज	मोटा चामल	४४.०	०.०	४.८	१०.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३५.०	-१२.५	-१६.७	०.०	▼	▼	▶
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	-२.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२२०.०	०.०	-३३.३	-१२.०	▶	▼	▶
	तोरीको तेल	१९०.०	०.०	०.०	५.६	▶	▶	▶
	मास	११८.०	०.०	२.६	१८.०	▶	▶	▲
	मुसुरो	११८.०	-१.७	०.०	४.४	▶	▶	▶
	आलु	५०.०	०.०	२५.०	६६.७	▶	▲	▲
नेपालगंज	मोटा चामल	३७.०	०.०	५.७	-५.१	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३८.०	०.०	८.६	५.६	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६०.०	०.०	८.१	१८.५	▶	▶	▲
	कुखुराको मासु	३१०.०	-३.१	१९.२	२४.०	▶	▲	▲
	तोरीको तेल	२००.०	०.०	५.३	१७.६	▶	▶	▲
	मास	१०७.०	-२.७	७.०	-१४.४	▶	▶	▶
	मुसुरो	८७.)	-३.३	-८.४	-१७.१	▶	▶	▼
	आलु	५२.०	४.०	७३.३	४०.५	▶	▲	▲
धनगढी	मोटा चामल	४७.०	११.९	२७.०	१७.५	▲	▲	▲
	गहुँको पिठो	३७.०	-२.६	५.७	५.७	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८८.०	-१२.७	-१५.३	-४.०	▼	▼	▶
	तोरीको तेल	१६०.०	०.०	०.०	-५.९	▶	▶	▶
	मास	१४८.०	३.५	१२.१	१८.४	▶	▲	▲
	मुसुरो	१२१.०	-३.२	-०.८	१०.०	▶	▶	▶
	आलु	५७.०	१४.०	९०.०	५०.०	▲	▲	▲

▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको
▶ सामान्य मूल्य परिवर्तन
▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेका

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरीत चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य सँचिती उपलब्ध छैन।

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना१ ६.७	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१वर्ष
भैरहवा	मोटा चामल	३४.०	-२.९	-२.९	-८.१	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	१२.५	२५.०	२५.०	▲	▲	▲
	भटमासको तेल	१२५.०	-१०.७	-१६.७	-३.८	▼	▼	▶
	कुखुराको मासु	३००.०	०.०	-१४.३	७.१	▶	▼	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	२.९	१२.५	▶	▶	▶
	मास	१२०.०	-७.७	९.१	१४.३	▼	▶	▶
	मुसुरो	१३०.०	४.०	१८.२	३०.०	▶	▲	▲
	आ	५५.०	२२.२	५७.१	८३.३	▲	▲	▲
सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
धनकुटा	मोटा चामल	४३.०	२.४	२.४	-२.३	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४८.०	२.१	२.१	-४.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१७०.०	३.०	३.०	१३.३	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२४०.०	-२७.३	-२५.०	-२६.२	▼	▼	▼
	मास	१२५.०	४.२	४.२	०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	११५.०	४.५	४.५	०.०	▶	▶	▶
	आलु	७०.०	०.०	४०.०	६६.७	▶	▲	▲
रोल्पा	मोटा चामल	४०.०	५.३	१७.६	१७.६	▲	▲	▲
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	-६.३	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३३०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	७.७	२७.३	२७.३	▲	▲	▲
	मुसुरो	१३०.०	०.०	०.०	१८.२	▶	▶	▲
	आलु	६५.०	८.३	-१८.२	४४.४	▲	▲	▲
सांफेबगर	मोटा चामल	४०.०	०.०	-११.१	०.०	▶	▼	▶
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	-४.८	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६०.०	६.७	६.७	-	▲	▶	-
	कुखुराको मासु	३८०.०	-५.०	०.०	८.६	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	१२.०	१२.०	१२.०	▲	▲	▶
	मुसुरो	१४०.०	७.७	७.७	१६.७	▲	▶	▲
	आलु	६०.०	०.०	२०.०	९.१	▶	▲	▶
जुम्ला	मोटा चामल	६०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	७०.०	०.०	०.०	१६.७	▶	▶	▲
	भटमासको तेल	१६०.०	०.०	-१५.८	-११.१	▶	▼	▶
	कुखुराको मासु	५५०.०	२५.०	२५.०	३७.५	▲	▲	▲
	मास	१४०.०	०.०	-१२.५	-६.७	▶	▼	▶
	मुसुरो	१४०.०	-१२.५	-१२.५	-६.७	▼	▼	▶
	आलु	४०.०	०.०	३३.३	३३.३	▶	▲	▲
बाजुरा	मोटा चामल	४२०	०.०	०.०	२०.०	▶	▶	▲
	गहुँको पिठो	४५.०	-२.२	-२.२	७.१	▶	▶	▶
	सीमी	१३०.०	०.०	०.०	१८.२	▶	▶	▲
	मास	१३०.०	०.०	०.०	१८.२	▶	▶	▲
	मुसुरो	१३०.०	०.०	०.०	१८.२	▶	▶	▲
	आलु	३५.०	०.०	०.०	१६.७	▶	▶	▲
सडक पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
हुम्ला	मोटा चामल*	४७.०	०.०	०.०	११.९	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	१८०.०	५०.०	-१०.०	-१०.०	▲	▶	▶
	भटमासको तेल	३००.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१२०.०	-७.७	०.०	०.०	▼	▶	▶
	मास	२००.०	०.०	०.०	-	▶	▶	-
	मुसुरो	०.०	-	-	-	-	-	-
	आलु	८०.०	३३.३	-२०.०	०.०	▲	▼	▶
डोल्पा	मोटा चामल	१३०.०	-१०.३	-७.१	-७.१	▼	▶	▶
	गहुँको पिठो	१२०.०	-३३.३	०.०	-७.१	▼	▶	▶
	भटमासको तेल	२४०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१५०.०	०.०	-६.३	०.०	▶	▶	▶
	मास	२००.०	०.०	०.०	-२०.०	▶	▶	▼
	मुसुरो	२००.०	०.०	०.०	-२०.०	▶	▶	▼
	आलु	४०.०	१४.३	-३३.३	१४.३	▲	▼	▶

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिनेछ।

यो **बजार अवलोकन** विश्व खाद्य कार्यक्रम, नेपालले कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार बिकास निर्देशनालय, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ तथा उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्चको संयुक्त सहकार्यमा नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली NeKSAP को एक पाटोका रुपमा तयार पारेएको हो। नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली द्वारा प्रकाशीत सम्पूर्ण सामाग्रीहरु NeKSAP को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिने छ। थप जानकारीका लागि पो. ब. १०७, टेलिफोन : ५२६०६०७ एक्सटेन्सन् नं.: २४२०–५ मा सम्पर्क राख्न सकिनेछ।

यो परियोजना यूरोपीयन यूनियनको सहयोगमा सञ्चालित छ।
यस बुलेटिनमा प्रकासित विचारहरुले यूरोपीयन यूनियनको विचारहरुलाई प्रतिविम्वित गर्दछ भन्ने कूनै जरुरी छैन।